

ปัตตานี

amazing
THAILAND

๑๐...น่าเที่ยว

๑๐...น่าเที่ยว

แบบประเมินความพึงพอใจ
เอกสารท่องเที่ยว

Satisfaction Questionnaire of
Tourist Information Brochures

สารบัญ

การเดินทาง	๗
สถานที่ท่องเที่ยว	๙
อำเภอเมืองปัตตานี	๙
อำเภอยะหริ่ง	๑๔
อำเภอปะนาเระ	๑๗
อำเภอมายอ	๑๙
อำเภอสายบุรี	๑๙
อำเภอไม้แก่น	๒๒
อำเภอกะพ้อ	๒๒
อำเภอยะรัง	๒๒
อำเภอโคกโพธิ์	๒๒
อำเภอหนองจิก	๒๖
กิจกรรมท่องเที่ยว	๒๗
เทศกาลงานประเพณี	๒๗
สินค้าพื้นเมือง	๒๘
ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก	๓๐
ตัวอย่างรายการนำเที่ยว	๓๑
แผนที่	๓๔
หมายเลขโทรศัพท์สำคัญ	๓๘
ศูนย์บริการข่าวสารท่องเที่ยว ททท.	๓๙

ปัตตานี

เมืองงามสามวัฒนธรรม ศูนย์ฮาลาลเลิศล้ำ ชมน้อมนำศรัทธา
ถิ่นธรรมชาติงามตา ปัตตานีสันติสุขแดนใต้

ปัตตานี ในอดีตเป็นอาณาจักรที่เก่าแก่และมีความเจริญรุ่งเรือง จากหลักฐานทางโบราณคดีมีการค้นพบซากโบราณสถาน โบราณวัตถุที่อำเภอยะรัง และเคยเป็นที่แวะจอดเรือ เพื่อแลกเปลี่ยนสินค้า ระหว่างพ่อค้าชาวอินเดียกับชาวจีน แต่เดิมชาวเมืองปัตตานีนับถือศาสนาพุทธและพราหมณ์ และเปลี่ยนมานับถือศาสนาอิสลาม นับตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๑๙ หลังจากที่อาณาจักรศรีวิชัยเสื่อมสลาย โดยได้รับอิทธิพลจากราชวงศ์มัชปาหิตในชวา มาสู่แหลมมลายู มีการก่อสร้างมัสยิดกรือเซะ และมัสยิดอื่นๆ ภายใตุมุขมนตรี เพื่อใช้ประกอบศาสนกิจ

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (รัชกาลที่ ๑) ทรงโปรดเกล้าฯ ให้พระยากลาโหมยกทัพไปตีเมืองปัตตานี เมืองไทรบุรี และเมืองตรังกานูเพื่อให้เป็นเมืองขึ้น โดยได้กวาดต้อนครอบครัวและศาสตราวุธ รวมทั้งปืนใหญ่ ๒ กระบอก แต่สามารถนำมาได้กระบอกเดียวและทูลเกล้าฯ ถวาย จารึกชื่อเป็น “พญาตานี” ซึ่งปัจจุบันตั้งอยู่หน้ากระทรวงกลาโหม กรุงเทพมหานคร ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕) มีการยกเลิกการปกครองแบบจตุสดมภ์ โดยในปีพ.ศ. ๒๔๔๙ ได้แยกหัวเมืองออกจากมณฑลนครศรีธรรมราชและตั้งเป็นมณฑลปัตตานี ตั้งเป็นจังหวัดปัตตานี รวมเมืองหนองจิกและเมืองยะหริ่ง ต่อมาในปีพ.ศ. ๒๔๗๕ เกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองอีกครั้งและมีการปกครองโดยผู้ว่าราชการจังหวัดคนแรก

ปัตตานี เมืองชายแดนใต้ที่มีเสน่ห์น่าสนใจ วิถีชีวิตของคนในพื้นที่ ภาษา อาหาร ที่ได้ชื่อว่าเป็นเมืองพุทธวัฒนธรรม อีกทั้งด้านประวัติศาสตร์ ยังมีร่องรอยทางประวัติศาสตร์ รวมถึงความสมบูรณ์ของ

ทรัพยากรทางธรรมชาติมีพื้นที่เป็นป่าเขาและติดชายฝั่งทะเลเป็นระยะทางยาวประมาณ ๑๗๐ กิโลเมตร

ปัตตานีแบ่งการปกครองออกเป็น ๑๒ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองปัตตานี อำเภอยะหริ่ง อำเภอปะนาเระ อำเภอมายอ อำเภอสายบุรี อำเภอไม้แก่น อำเภอกะพ้อ อำเภอทุ่งยางแดง อำเภอยะรัง อำเภอแม่ลาน อำเภอโคกโพธิ์และอำเภอหนองจิก

ระยะทางจากตัวเมืองไปอำเภอต่างๆ

อำเภอยะหริ่ง	๑๕	กิโลเมตร
อำเภอปะนาเระ	๔๓	กิโลเมตร
อำเภอมายอ	๔๒	กิโลเมตร
อำเภอสายบุรี	๕๓	กิโลเมตร
อำเภอไม้แก่น	๖๒	กิโลเมตร
อำเภอกะพ้อ	๖๖	กิโลเมตร
อำเภอทุ่งยางแดง	๕๖	กิโลเมตร
อำเภอยะรัง	๑๙	กิโลเมตร
อำเภอแม่ลาน	๓๓	กิโลเมตร
อำเภอโคกโพธิ์	๒๗	กิโลเมตร
อำเภอหนองจิก	๘	กิโลเมตร

ระยะทางจากจังหวัดปัตตานีไปจังหวัดใกล้เคียง

สงขลา	๑๐๕	กิโลเมตร
นราธิวาส	๙๕	กิโลเมตร
ยะลา	๔๒	กิโลเมตร

การเดินทาง

รถยนต์ จากกรุงเทพมหานคร ใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๕ (ธนบุรี-ปากท่อ) ผ่านจังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม แยกซ้ายที่สามแยกวังมะนาว เข้าสู่ทางหลวงหมายเลข ๔ (ถนนเพชรเกษม) ผ่านจังหวัด

เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ถึงชุมพร จากนั้นใช้ทางหลวงหมายเลข ๔๑ ผ่านจังหวัด สุราษฎร์ธานี อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพัทลุง จนถึงอำเภอหาดใหญ่ และเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข ๔๓ (สายหาดใหญ่-ปัตตานี) บริเวณสี่แยกคลองหะ เซ็นทรัลหาดใหญ่ อีกประมาณ ๑๑๔ กิโลเมตร จะถึงอำเภอเมืองปัตตานี รวมระยะทางทั้งหมด ๑,๐๓๖ กิโลเมตร

รถโดยสารประจำทาง ออกจากสถานีขนส่งผู้โดยสารกรุงเทพฯ (สถานีขนส่งสายใต้) ถนนบรมราชชนนี เส้นทางกรุงเทพฯ – ปัตตานี, กรุงเทพฯ – สุโขทัย-โก-ลก, สอบถามข้อมูล

- บริษัท ขนส่ง จำกัด สอบถามข้อมูล โทร.

๐ ๒๒๖๙ ๖๙๙๙, ๐ ๗๓๔๕ ๑๖๐๑

- บริษัท สยามเดินรถ สอบถามข้อมูล สถานี

ขนส่งสายใต้ โทร. ๐ ๒๘๙๔ ๖๑๖๐-๒, สำนักงานหาดใหญ่ โทร. ๐ ๗๔๔๒ ๙๕๒๕

รถไฟ มีบริการเดินรถจากสถานีรถไฟหัวลำโพงลงที่สถานีปัตตานี สอบถามข้อมูล โทร. ๑๖๙๐, สถานีรถไฟปัตตานี โทร. ๐ ๗๓๔๓ ๑๒๓๒, สถานีนาประดู่ อำเภอโคกโพธิ์ โทร. ๐ ๗๓๔๓ ๑๔๓๒ หรือ www.railway.co.th

เครื่องบิน ไม่มีเที่ยวบินตรงไปจังหวัดปัตตานี แต่นักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการโดยลงที่ท่าอากาศยานนานาชาติหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาและใช้บริการรถแท็กซี่หรือรถตู้จากหาดใหญ่ไปปัตตานีได้ ระยะทางประมาณ ๑๑๖ กิโลเมตร ใช้เวลาในการเดินทาง ๑.๔๐ ชั่วโมง

สายการบินที่ให้บริการเส้นทางกรุงเทพ-หาดใหญ่ ได้แก่

ออกจากท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ

- สายการบิน ไทย สมายล์ โท. ๑๑๘๑,

๐ ๒๑๑๘ ๘๘๘๘ หรือ www.thaismileair.com

ออกจากท่าอากาศยานดอนเมือง

- สายการบิน ไทย ไลอ้อน แอร์ โทร. ๐ ๒๕๒๙

๙๙๙๙ หรือ www.lionairthai.com

- สายการบิน นกแอร์ โทร. ๑๓๑๘ หรือ

www.nokair.com

- สายการบินไทย แอร์เอเชีย www.airasia.com

การเดินทางภายในจังหวัดปัตตานี

รถสองแถว

ปัตตานี-โคกโพธิ์ ตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐-๑๗.๐๐ น.

รถออกทุกชั่วโมง

ปัตตานี-สายบุรี ตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐-๑๗.๐๐ น.

รถออกทุกชั่วโมง

ปัตตานี-ปากถ่อ ตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐-๑๗.๐๐ น.

รถออกทุกชั่วโมง

การเดินทางจากปัตตานีไปจังหวัดใกล้เคียง

รถตู้

ปัตตานี-ท่าอากาศยานหาดใหญ่ สอบถามข้อมูล

บริษัท ซีสยาม ทราเวล โทร. ๐๘ ๒๘๒๒ ๑๓๘๘,

๐๘ ๓๑๙๐ ๒๒๐๐

ปัตตานี-จะนะ-หาดใหญ่ เวลาให้บริการ

๐๖.๓๐-๑๗.๓๐ น. สอบถามข้อมูล หจก. ปัตตานี

เดินรถ โทร. ๐ ๗๔๕๕ ๙๑๓๓, ๐๘ ๓๑๗๐ ๕๖๐๐

(บขส.หาดใหญ่ ช่อง ๒๕), ๐ ๗๓๔๕ ๑๕๖๖,

๐๘ ๗๙๒๔ ๖๘๑๑ (คิวรถตู้ปัตตานี)

มัสยิดกลางปัตตานี

ปัตตานี-สงขลา เวลาให้บริการ ๐๗.๐๐-๑๗.๓๐ น.
สอบถามข้อมูล หจก. ปัตตานีเดินรถ โทร. ๐ ๗๓๔๕
๑๖๐๐

ปัตตานี-สุโขทัย-ลพบุรี เวลาให้บริการ ๐๘.๐๐-
๑๗.๐๐ น. สอบถามข้อมูล หจก. ปัตตานีเดินรถ โทร.
๐ ๗๓๔๕ ๑๖๐๓

สถานที่ท่องเที่ยว อำเภอเมืองปัตตานี

ศาลหลักเมือง ตั้งอยู่ในโรงเรียนเบญจมราชาวิทยาลัย
จังหวัดปัตตานี ตรงข้ามศาลากลางจังหวัด ริมฝั่ง
ของแม่น้ำปัตตานี สร้างเมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม
พ.ศ. ๒๔๙๔ สมัยพระยารัตนภักดีเป็นผู้ว่าราชการ
จังหวัด ศาลหลักเมืองแห่งนี้เป็นที่เคารพสักการะ
ของชาวเมืองปัตตานีและนักท่องเที่ยวจะพากันไป
สักการะเพื่อความเป็นสิริมงคลเสมอ

มัสยิดกลางจังหวัดปัตตานี ตำบลลานะรุ ถนน
ยะรัง (สายยะรัง-ปัตตานี) ในเขตเทศบาลเมือง
ปัตตานี สร้างในปี พ.ศ. ๒๔๙๗ ใช้เวลาดำเนินการ
สร้าง ๙ ปี และทำพิธีเปิดโดยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์
เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๐๖ เพื่อให้เป็นศูนย์กลาง
ในการประกอบศาสนกิจของชาวไทยมุสลิมในภาคใต้
เป็นสถาปัตยกรรมแบบตะวันตกมีรูปทรงคล้ายกับ
ทัชมาฮาลของอินเดีย ตรงกลางอาคารมียอดโดม
ขนาดใหญ่และมีโดมบริวาร ๔ ทิศ มีหอคอยอยู่
สองข้าง บริเวณด้านหน้ามัสยิดมีสระน้ำสี่เหลี่ยม
ขนาดใหญ่ ภายในมัสยิดมีลักษณะเป็นห้องโถง
มีระเบียงสองข้าง ภายในห้องโถงด้านในมีบัลลังก์
ทรงสูงและแคบ

ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว

ชุมชนเมืองเก่าปัตตานี อยู่บริเวณถนนอาเนาะรู ถนนปัตตานีภิรมย์ ถนนญาติ โดยในอดีตถนนอาเนาะรู เป็นถนนสายแรกๆ ที่ชาวจีนฮกเกี้ยนล่องเรือจาก สงขลามาดำรงรกรากตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาและเป็น ย่านการค้าของชาวจีนในสมัยก่อน เรียกว่า “ชุมชนกือ ดาจีนอ” หรือ “ชุมชนจีนหัวตลาด” เป็นที่ตั้งของศาล เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว มีโรงเรียน โรงหนัง ร้านค้าแบบจีน โบราณ บ้านต้นตระกูลคณาภิรักษ์ (ผู้นำชาวจีนในเมือง ตานีขณะนั้น) อาคารบ้านเรือนส่วนใหญ่เป็นอาคาร ไม้ มีลวดลายฉลุแบบจีนหรืออาคารแบบซิโนโปรตุกีส แบบปัตตานีบนถนนญาติ ปัจจุบันได้มีการฟื้นฟูเมือง เก่าสร้างสรรคผลงานผ่านจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพวาดสตรีทอาร์ต เน้นบอกเล่าเรื่องราวที่เป็น อัตลักษณ์ความเป็นชุมชนพหุวัฒนธรรมของปัตตานี ให้กลับมามีชีวิตชีวามากยิ่งขึ้น

ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว หรือ ศาลเจ้าเล่งจูเกียง ถนนอาเนาะรู ย่านเมืองเก่าปัตตานี เป็นศาลเก่าแก่ คู่บ้านคู่เมืองของจังหวัดปัตตานี โดยมีต้นตระกูล คณาภิรักษ์เป็นผู้สร้างและผู้ดูแล เดิมที่เรียกว่า “ศาลปูนเก้าंग” หมายถึง ศาลเจ้าประจำชุมชน ประดิษฐานรูปแกะสลักของเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวจาก กังมะม่วงหิมพานต์ เป็นที่เคารพสักการะเรื่องกิจการ ค่าขายหรือเรื่องเจ็บป่วยของชาวปัตตานี อาคาร ของศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวเป็นศาลเจ้าชั้นเดียว แบบจีน แบ่งเป็นโถงกลาง ปีกซ้ายและปีกขวา ภายใน ประดิษฐานองค์เทพหลายองค์ ได้แก่ ไฉวซุง เป็น เทพประธานของศาลเจ้าแม่ฯ เจ้าแม่ทับทิม เจ้าแม่ ลิ้มกอเหนี่ยวและองค์เทพอื่นๆ เป็นต้น

ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ ของทุกปี จะมีงานประเพณี แห่งเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวไปตามถนนสายต่างๆ ภายใน

ตัวเมือง มีการทำพิธีลุยไฟบริเวณหน้าศาลเจ้า เล่งจูเกียงและลุนน้ำที่สะพานเดชาลิขิต ในงานนี้มี ผู้ที่เคารพศรัทธามาร่วมงานเป็นจำนวนมาก เปิดทุกวัน เวลา ๐๖.๐๐-๑๗.๐๐ น.

มัสยิดรายอ ปัตตานี หรือ มัสยิดรายอ ฟาฏอนี ถนนยะรัง ซอย ๘ ตำบลจะบังติกอ เดิมเป็นมัสยิด แห่งรัฐปัตตานี สร้างในช่วงปี พ.ศ. ๒๓๘๘-๒๓๙๙ ในยุคสมัยของสุลต่านมูฮัมหมัด หรือ ตนกูปือซาร์ โดดเด่นด้วยสถาปัตยกรรมมลายูปัตตานี ผสมผสาน ระหว่างอาคารทรงพื้นเมืองสองชั้น ทรงปั้นหยามียอดโดมสถาปัตยกรรมแบบตะวันออก และมี โครงสร้างทำประดับลวดลายมัสยิดลายนพพรณ พฤษภา มีอายุกว่า ๒๐๐ ปี

วังจะบังติกอ ถนนหน้าวัง ตำบลจะบังติกอ ห่างจาก มัสยิดรายอประมาณ ๓๕๐ เมตร ตั้งอยู่ใกล้แม่น้ำ ปัตตานี สร้างในสมัยของตลกูปือซาร์ สร้างโดย สถาปนิกชาวจีน เป็นอาคารชั้นเดียวสร้างด้วยไม้ ภายในอาคารมีห้องโถงขนาดใหญ่ใช้เป็นที่ทำงาน ของเจ้าเมือง และใช้เป็นวังที่ประทับของเจ้าเมือง คนต่อมา จนถึง अबดุลกอเดร์ เจ้าเมืององค์สุดท้าย ของปัตตานี พื้นทิวังล้อมรอบด้วยกำแพงหินก่ออิฐ ถือปูนและมีโค้งประตูตามแบบสถาปัตยกรรมแบบ จีนผสมอินเดีย

สถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา อยู่ในบริเวณมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัตตานี ภายใน พิพิธภัณฑสถานแบ่งออกเป็นหลายส่วน ดังนี้

พิพิธภัณฑสถานพระเทพญาณโมลี ซึ่งจัดแสดงเกี่ยวกับ ประวัติ ผลงานและสิ่งของเครื่องใช้ของพระธรรม โมลี เจ้าอาวาสวัดตานีนรสโมสร ได้แก่ พระพุทธรูป

เทวรูปปางต่างๆ พระพิมพ์ พระเครื่อง โบราณวัตถุ ที่สำคัญ เครื่องถ้วยจีน เครื่องถ้วยยุโรป เครื่องถ้วย ไทย-จีน เหรียญที่ระลึก เงินตราและธนบัตรต่างๆ เป็นต้น

หอศิลป์ภาคใต้ จัดแสดงเกี่ยวกับวัฒนธรรมใน สามจังหวัดชายแดนใต้ในแง่มุมต่างๆ ได้แก่ ภูมิลักษณะ ชายแดนใต้ ประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์ ภาษาและ วรรณกรรม ผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ศิลปะการแสดงพื้นบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ เปิดให้เข้าชม วันจันทร์-วันศุกร์ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐-๑๖.๓๐ น. (ยกเว้นวันหยุด ราชการและวันนักขัตฤกษ์) สอบถามข้อมูล การศึกษา สถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ ปัตตานี โทร. ๐ ๗๓๓๓ ๑๒๕๐

สกาย วอร์ค ปัตตานี ตำบลรูสะมิแล ตั้งอยู่ใน บริเวณสมเด็จพระเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาส ราชนครินทร์ (สวนแม่-สวนลูก) เป็นเส้นทางเดินชม ธรรมชาติแบบ ๓๖๐ องศา สูงประมาณ ๑๒ เมตร ระยะทางยาว ๔๐๐ เมตร โครงสร้างเป็นเหล็ก ทั้งหมด ทางเดินเป็นตาข่าย มองเห็นทางด้านล่าง ได้ มีศาลาพักผ่อน ๕ จุด สามารถมองเห็นป่าชาย เลน ปากอ่าวปัตตานีและบริเวณแหลมตาชี เปิด ตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐-๑๙.๐๐ น.

ชุมชนบ้านบานา ตำบลบานา คำว่า “บานา” มาจากภาษาเปอร์เซีย แปลว่า “เมืองท่า” เนื่องจาก ในอดีตเคยเป็นเมืองท่าของอาณาจักรมลายู ชุมชน บานามีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านและมีการทำนาเกลือแห่งเดียวในปัตตานี เป็นอาชีพที่ สืบทอดกันมาตั้งแต่ในอดีต เกลือของที่นี่เรียกว่า

เกลือหวาน เนื่องจากมีรสชาติจะกลมกล่อม ไม่เค็มจัด นิยมนำไปหมักปลาทุ ทำน้ำบูดู ปลาแห้ง ผลไม้ และผัก ซึ่งถือว่าเป็นสินค้าเศรษฐกิจที่ขึ้นชื่อของชุมชน นอกจากนี้ชาวบ้านในชุมชนได้มีการรวมกลุ่มกันสร้างสะพานไม้บานาขึ้น เป็นเส้นทางศึกษาธรรมชาติ ผ่านป่าชายเลน ทอดยาวลงสู่อ่าวปัตตานี และยังมีกิจกรรมล่องเรือชมป่าโกงกาง สัมผัสธรรมชาติ รอบๆ อ่าวปัตตานี สอบถามข้อมูล กลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวและเชิงอนุรักษ์บ้านบานา โทร. ๐๖ ๕๗๒๕ ๙๖๑๓

มัสยิดกรือเซะ ตั้งอยู่บ้านกรือเซะ ตำบลตันหยงลูโละ ในอดีตชุมชนกรือเซะเป็นที่ตั้งของเมือง

ปัตตานีในสมัยอยุธยา รวมทั้งเป็นเมืองท่าที่สำคัญ ในด้านการค้าขาย ในส่วนของมัสยิดกรือเซะสันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยา มีอายุเก่าแก่กว่า ๒๐๐ ปี กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานเมื่อปีพ.ศ. ๒๔๗๘ ลักษณะการก่อสร้างเป็นแบบเสากลม รูปลักษณะแบบเสาโกธิคของยุโรป ช่องประตูหน้าต่างมีทั้งแบบมนและโค้งแหลม สถาปัตยกรรมแบบทางตะวันตกออกกลางบริเวณใกล้เคียงนั้นมีที่ฝังศพเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว

การเดินทาง อยู่บนทางหลวงหมายเลข ๔๒ (ถนนสายปัตตานี-นราธิวาส) ห่างจากตัวเมืองประมาณ ๗ กิโลเมตร

สุสานเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว บ้านกรือเซะ ตำบลตันหยงลุโละ ใกล้กับมัสยิดกรือเซะ มีตำนานเล่าว่า ลิ้มกอเหนี่ยวได้ลงเรือสำเภาตามพี่ชายชื่อลิ้มโต๊ะเคี่ยม เดินทางมาจากเมืองจีนและได้มาแต่งงานกับธิดาพระยาตานีซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนมานับถือศาสนาอิสลาม ลิ้มกอเหนี่ยวเกิดน้อยใจที่ไม่สามารถอ่อนวอนให้พี่ชายเดินทางกลับประเทศจีนได้สำเร็จตามที่ได้สัญญาไว้กับมารดา จึงได้ผูกคอตายที่ต้นมะม่วงหิมพานต์ ลิ้มโต๊ะเคี่ยมจึงได้จัดพิธีศพทำฮวงซุ้ยตามประเพณีจีนไว้ที่หมู่บ้านกรือเซะ ปัจจุบันได้รับการบูรณะต่อมาชาวปัตตานีได้นำต้นไม้ขึ้นมาแกะเป็นรูปบูชาและสร้างศาลเจ้าขึ้น

ชุมชนท่องเที่ยวบาราโหม บ้านปาเราะ ตำบลบาราโหม ความโดดเด่นของชุมชน คือ เป็นชุมชนท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ มีแหล่งโบราณสถานเก่าแก่ร่วม ๕๐๐ ปี เป็นที่ตั้งของสุสานพญาอินทรีราหรือ สุลต่านอิสมาอิล ชาห์ รวมถึงสุสานราชินี ๓ พี่น้อง (รายาฮีเยา รายาปีรูและรายาอูง) ในอดีตบาราโหมเป็นเมืองพุทธมลายูแห่งราชอาณาจักรลังกาสุกะ ต่อมาเกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างนักรรัฐเป็นรัฐอิสลามโดยมีพญาอินทรีรา เป็นผู้ก่อตั้งและสถาปนานครปัตตานีดารุสลาม พร้อมพัฒนาบ้านเมืองให้มีความเจริญรุ่งเรือง มีการหล่อปืนใหญ่ขึ้นเป็นครั้งแรก เป็นศูนย์กลางการค้าและการเผยแผร์ศาสนาอิสลามและเมืองท่าที่สำคัญในการค้าขายกับต่างประเทศ

วังยะหริ่ง

นอกจากการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์แล้ว ชุมชนยังมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งป่าชายเลน การทำประมงพื้นบ้าน การทำหัตถกรรมแกะสลักไม้กระต่ายชุดมะพร้าว ด้วยลวดลายมากมายท้องถิ่น กิจกรรมล่องเรือชมอ่าวปัตตานี รวมถึงการทำผ้าบาติกจากบล็อกไม้ สบถามข้อมูล ชุมชนท่องเที่ยวบาราโหม โทร. ๐๘ ๑๙๖๙ ๑๒๐๗, ๐๙ ๓๕๘๐ ๒๗๐๒

อำเภอยะหริ่ง

ชุมชนท่องเที่ยวบางปู เป็นชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ลักษณะพื้นที่ของชุมชนเป็นป่าชายเลนบริเวณปากอ่าวปัตตานี ในเขตอำเภอยะหริ่งจะมีลำคลองที่ไหลออกสู่อ่าวปัตตานี ได้แก่ คลองกอกและคลองกือเงาะและคลองบางปู เพิ่มไปด้วยพันธุ์ไม้

หลากหลายชนิด ได้แก่ โกงกาง แสมดำ ลำภูทะเล และโพธิ์ทะเล

จุดเด่นด้านกิจกรรมท่องเที่ยวของชุมชนได้แก่ การล่องเรือชมป่าชายเลนและป่าโกงกางที่ทอดตัวเข้าหากันคล้ายอุโมงค์โกงกางที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ มีความยาวต่อเนื่องประมาณ ๗๐๐ เมตร ชมนกน้ำนานาพันธุ์บินกลับรังในช่วงดวงอาทิตย์ตกดิน ล่องเรือชมหิ่งห้อยนับล้านตัวที่เกาะปูลากูแวนที่จะเกิดขึ้นเฉพาะในคืนเดือนแรม สบถามข้อมูล ๐๘ ๖๔๙๑ ๒๕๕๖

วังยะหริ่ง ตำบลยามู ตั้งอยู่ในซอยพิพิธราษฎร์บำรุง สร้างโดยพระยาพิพิธเสนา มาตยาภิบัติศรีสงคราม เมื่อปี พ.ศ.๒๔๓๘ มีลักษณะสถาปัตยกรรม

เฉพาะตัว ผสมผสานระหว่างไทย มุสลิม จีน และยุโรป ตัวอาคาร เป็นลักษณะสองชั้น โดยชั้นล่างเป็นลานโล่งใต้ถุนสูง ส่วนชั้นบน แบ่งเป็นห้องโถงขนาดใหญ่ และห้องพักของเจ้าเมืองและบุตรธิดา ช่องรับแสงประดับด้วยกระจกสีสด ช่องระบายอากาศ หน้าจั่วทำด้วยไม้ฉลุลวดลายงดงาม ผสมผสานระหว่างศิลปะแบบชวาและแบบตะวันตก จุดเด่นของบ้านคือ บันไดโค้งแบบยุโรป บริเวณโดยรอบวงแหวนล้อมด้วยพันธุ์ไม้ร่มรื่น อายุกว่า ๑๐๐ ปี ปัจจุบันวังยะหริ่งยังคงเป็นที่พักอาศัยของทายาท ซึ่งเป็นผู้ดูแลวังเป็นอย่างดี การเข้าชมวังสามารถติดต่อขออนุญาตได้ที่ทายาทเจ้าของวัง

โครงการศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนยะหริ่ง ตั้งอยู่บริเวณริมคลองยามู ตรงข้ามที่ว่าการอำเภอยะหริ่ง ป่าชายเลนยะหริ่งทะเลในปัตตานี ขึ้นชื่อว่าเป็นป่าชายเลนที่มีความสมบูรณ์ที่สุดแห่งหนึ่งในไทย จัดตั้งขึ้นเมื่อปีพ.ศ. ๒๕๓๙ เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิอดุลยเดช (รัชกาลที่ ๙) ทรงครองราชย์ปีที่ ๕๐ พื้นที่โครงการรวม ๙,๐๐๐ ไร่ ภายในมีทางเดินศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน เป็นสะพานที่สร้างด้วยไม้ตะเคียนทอง (Hopea Odorata) เป็นระยะทางยาวโดยรอบ ๑,๒๕๐ เมตร ตลอดเส้นทางเดินโดยรอบจะเห็นกลุ่มไม้ในสังคมป่าชายเลนทั้งไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม ไม้เถาและไม้พื้นล่าง ซึ่งพันธุ์ไม้แต่ละชนิดสามารถขึ้นได้ในบริเวณที่มีลักษณะแตกต่างกัน โดยเฉพาะบริเวณที่อยู่ระหว่างระดับน้ำทะเลต่ำสุดและระดับน้ำทะเลสูงสุด เช่น กลุ่มไม้ถั่วขาว กลุ่มไม้ตะบูนดำ กลุ่มไม้ตาคุ่มทะเล ผาดดอกขาว เหยือกปลาหมอดอกขาว เป็นต้น ตามเส้นทางจะมีระเบียบปักและมีซุ้มสื่อความหมายอธิบายเกี่ยวกับป่าชายเลนพร้อมมีรูปภาพประกอบ

และยังมีสะพานทางเดินไม้ยกระดับ ศาลาพักผ่อนเพื่อชมทัศนียภาพเหนือยอดของพันธุ์ไม้ป่าชายเลน

หาดตะโลเกกาโปร์ เป็นหาดทรายขาวสะอาด ขนานกับชายฝั่งทะเล มีเรือกอกและของชาวประมงจอดอยู่เป็นจำนวนมาก หาดทรายแห่งนี้ทอดยาวเกิดจากกระแสน้ำพัดเอาตะกอนทรายมาทับถมพอกพูน เหมาะแก่การไปนั่งพักผ่อนชมธรรมชาติ มีทิวสนและต้นมะพร้าวให้ความร่มรื่นสวยงาม

การเดินทาง จากอำเภอเมืองปัตตานี ใช้ทางหลวงหมายเลข ๔๒ (ปัตตานี-นราธิวาส) เลี้ยวซ้ายเข้าอำเภอยะหริ่ง ข้ามคลองยามูตามสะพานคอนกรีตขนาดใหญ่ ผ่านพื้นที่สวนป่าชายเลนและหมู่บ้านไปจนถึงทางแยกเข้าสู่หาด รวมระยะทาง ๑๘ กิโลเมตร

มัสยิดบ้านดาโต๊ะ หรือ มัสยิดดาโต๊ะ หมู่ที่ ๔ บ้านดาโต๊ะ ตำบลแหลมโพธิ์ เส้นทางเดียวกับทางไปหาดตะโลเกกาโปร์ เดิมชื่อว่า มัสยิดดาโต๊ะป็นยังสถานที่ที่ท่องเที่ยวที่สำคัญในประวัติศาสตร์ด้านศาสนา มีประวัติการสร้างร่วมสมัยกับมัสยิดกรือเซะ เป็นที่รู้จักในหมู่พ่อค้านักเดินเรือชาวมุสลิมในสมัยนั้นเพื่อใช้ในการปฏิบัติศาสนกิจ ต่อมาในสมัยพระยาพิพิธเสนามัตยา ได้ทำการบูรณะต่อเติมให้กว้างขึ้น ซึ่งกรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนโบราณสถานไว้แล้วเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๘

แหลมตาชี หรือ แหลมโพธิ์ เป็นหาดทรายขาว ต่อจากหาดตะโลเกกาโปร์ คู่ขนานกับแผ่นดินใหญ่ เป็นแหลมที่กั้นระหว่างอ่าวปัตตานี (ทะเลใน) และอ่าวไทย (ทะเลนอก) ออกจากกันทางทิศเหนือเกิดจากการก่อตัวของสันทรายที่ยื่นออกไปในทะเลใน

มัสยิดดาโต๊ะ

ลักษณะสันดอนจะงอย โดยปลายแหลมจะงอกเพิ่มขึ้นทุกปี มีภูมิทัศน์ที่สวยงามเหมาะแก่การพักผ่อน เป็นพื้นที่บริเวณปลายแหลมตาชีสามารถมองเห็นได้ทั้งดวงอาทิตย์ขึ้นและดวงอาทิตย์ตกในจุดเดียวกัน การเดินทางไปแหลมตาชีไปได้ ๒ ทาง คือ

ทางน้ำ นั่งเรือจากปากแม่น้ำปัตตานีตรงไปยังแหลมตาชี ใช้เวลาประมาณหนึ่งชั่วโมง หรือ นั่งเรือจากท่าด่านอำเภอยะหริ่ง ออกมาตามคลองยามู จนถึงทะเลในไปจนถึงแหลมตาชี

ทางบก จากอำเภอยะหริ่ง ข้ามคลองยามู ผ่านหาดตะโลละกะโปร์จนถึงปลายแหลมตาชี ระยะทางประมาณ ๑๑ กิโลเมตร

วัดบูรพาราม หรือ วัดออก ตำบลยามู สร้างเมื่อปีพ.ศ. ๒๓๖๐ สมัยสร้างเมืองยะหริ่ง เป็นสถานที่สำคัญที่ทำให้เกิดความเจริญทางการศึกษาทั้งธรรมและบาลี ภายในบริเวณประดิษฐานหลวงพ่อบึงคา ซึ่งเป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองยะหริ่งมาร่วม ๒๐๐ ปี มีพุทธคุณทางเมตตามหานิยม และยังมีพระโสภณธรรมคณี (พ่อท่านแดง ฐานธมโม) เจ้าคณะจังหวัดปัตตานี เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ไทยแผนโบราณ

พระพุทธรชินราชจำลอง วัดปิยาราม เดิมชื่อวัดปีโหวง วัดแห่งนี้สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๓๔๖ โดยท่านสมภารบอด ภายในวัดมีปูชนียวัตถุที่สำคัญ ได้แก่ พระประธานในอุโบสถ ซึ่งเป็นพระพุทธรชินราชจำลอง

หาดปานาเระ

อำเภอปานาเระ

หาดปานาเระ อยู่ห่างจากตัวอำเภอ ๓ กิโลเมตร ใช้เส้นทางเดียวกับหาดตะโลละกะโปร์ เป็นหมู่บ้านชาวประมงหลายร้อยหลังคาเรือน มีต้นสนเรียงรายตามแนวชายหาด บนหาดทรายมีเรือกอกและ และเรือประมงนานาชนิดจอดเรียงรายทั่วทั้งหาด

หาดแม่แห้ว

หาดมะรวด ลักษณะเด่นของหาดมะรวด เป็นโขดหิน และภูเขาหินที่มีขนาดเล็กตั้งซ้อนทับกันอยู่ดูแปลกตา และมีทางเดินทอดยาวให้ขึ้นไปเดินเล่นบนยอดเขาได้ ทุกวันพฤหัสบดีและวันอาทิตย์ ที่นี่จะมีตลาดน้ำหาดบางมะรวด เป็นตลาดนัดชุมชนอยู่บริเวณปากอ่าว มีทั้งอาหาร ขนมท้องถิ่นรวมถึงกิจกรรมต่างๆ

หาดราชรักษ์ เป็นหาดทรายต่อเนื่องกับหาดมะรวด และหาดแม่แห้ว โดยอยู่ถัดจากหาดมะรวดไปเพียง ๑ กิโลเมตร และอยู่ก่อนถึงหาดแม่แห้ว ๒ กิโลเมตร การเดินทางใช้ทางเดียวกับที่ไปหาดชลาสัย และหาดมะรวด ลักษณะเด่นของหาดราชรักษ์ คือ เป็นหาดทรายกว้างล้อมรอบด้วยโขดหิน และหุบเขาเดี่ยวๆ บนเนินเขา นับได้ว่าเป็นสถานที่ที่สวยงามอีกแห่งหนึ่ง

หาดแม่แห้ว ตำบลน้ำบ่อ คำว่า “แม่แห้ว” เป็นภาษามลายูท้องถิ่น (ภาษายาวี) มีความหมายว่า อีกทีก ครีกโครม ห่างจากหาดราชรักษ์ ๒ กิโลเมตร จุดเด่นของหาดแม่แห้วคือเป็นชายหาดที่มีโขดหินแกรนิตขนาดใหญ่ ลักษณะแปลกตาสวยงาม บนเนินเขามีศาลาพักผ่อนและเป็นจุดชมทิวทัศน์ที่สวยงามของอำเภอปะนาเระ

วัดสำเภาเชย เดิมชื่อ วัดทุ่งสำเภา สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๔ เป็นวัดที่มีความสำคัญทางการศึกษา โดยมีพระศีลมงคล (พ่อท่านทอง) เป็นเกจิอาจารย์ ที่มีชื่อเสียงในขณะนั้น ได้จัดตั้งโรงเรียนสอนพระปริยัติธรรม มีโรงเรียนปฐมนศึกษา ห้องสมุดกลาง เพื่อการศึกษาของประชาชนและมี เป็นที่เคารพศรัทธาของประชาชนในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ยะลา และปัตตานี

วังพิพิธภัณฑสถาน

อำเภอมาบายน

เขาฤๅษี หมู่ที่ ๒ ตำบลมาบายน มีลักษณะเป็นโขดหินธรรมชาติ มีบ่อน้ำก่อด้วยอิฐกว้าง ๒ ศอก ลึก ๕ ศอก ถือว่าเป็นบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งทางราชการเคยนำไปใช้ในพิธีราชาภิเษกหลายรัชกาลและได้สร้างโบสถ์ครอบบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์แห่งนี้ไว้ ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของวัดเขาฤๅษีแปลงสาสน์ ซึ่งเป็นที่เคารพบูชาของชาวปัตตานีและจังหวัดใกล้เคียง

อำเภอสายบุรี

วังพิพิธภัณฑสถาน ตำบลตะลุบัน บริเวณสามแยกหอนาฬิกา มุมถนนสุริยะและถนนกะลาพอตรงข้ามกับวังสายบุรี เป็นที่ประทับของพระพิพิธภัณฑสถาน (ตนกูมุกดา อับดุลบุตร) บุตรชายคนโตของเจ้าเมืองยะหริ่ง ลักษณะเด่นของวังคือเป็นอาคารไม้สักสองชั้น สถาปัตยกรรมผสมผสานระหว่างศิลปะชาว

กับศิลปะตะวันตก มีหน้ามุขและผนังกันห้องโค้งแบบตะวันตก ลูกกรงบันไดและช่องลมลายดอกไม้แบบชาวโดยสถาปนิกชาวจีน

วังพิพิธภัณฑสถาน

มัสยิดรายอสายบุรี

มัสยิดรายอ สายบุรี ตำบลตะลุบัน เป็นมัสยิดหลังแรกของเมืองสายบุรี ที่เจ้าเมืองสายบุรีสร้างขึ้นเพื่อให้ชาวบ้านได้ปฏิบัติศาสนกิจ (ละหมาด) สร้างเมื่อปีพ.ศ. ๒๔๒๘ สร้างโดยสถาปนิกชาวชวาและมีส่วนช่วยเป็นชาวบ้านท้องถิ่น รูปแบบสถาปัตยกรรมแบบอินโดนีเซีย ลักษณะอาคารมัสยิดมีชั้นเดียว ทรงสี่เหลี่ยม ทรงหลังคามี ๓ ช่วง ได้แก่ ช่วงที่ ๑ และ ๒ เป็นทรงปั้นหยา ไปด้วยกระเบื้อง ช่วงที่ ๓ คือตัวอาคารที่ทำละหมาด มีโดมขนาดเล็ก ยอดโดมจะมีลูกแก้วกลมสีเขียว

บ้านปะเสยะวอ หมู่บ้านที่มีชื่อเสียงในการต่อเรือกอกและ ซึ่งเป็นเรือประมงของผู้คนในสามจังหวัดชายแดนใต้ ลักษณะเป็นเรือหัวแหลมท้ายแหลม มีทั้งขนาดใหญ่ที่เป็นเรือประมงจริง และขนาดเล็กที่จำลองขึ้นเพื่อเป็นของที่ระลึก ฝีมือการต่อเรือกอก

และที่นี่ได้รับการยอมรับว่าประณีตสวยงามด้วยลวดลายที่ผสมกลมกลืนกันระหว่างศิลปะไทยและมลายู นอกจากนี้บ้านปะเสยะวอยังมีชื่อเสียงใน การทำน้ำบูดูรสดีอีกด้วย

หาดवासกรี หรือ หาดปาตาดิมอ อยู่ในเขตเทศบาลตำบลตะลุบัน ลักษณะของหาดทรายเป็นแนวยาวขนานไปกับทิวสน เหมาะสำหรับการพักผ่อน เล่นน้ำ มีที่พักร้านอาหารให้บริการ

เกาะโลซิน หรือ กองหินโลซิน เป็นกองหินขนาดเล็ก ไม่มีชายหาด มีเพียงประการังขนาดเล็กตั้งอยู่ห่างจากหาดवासกรีประมาณ ๗๒ กิโลเมตร เป็นที่นิยมสำหรับนักดำน้ำ เนื่องจากเป็นจุดที่มีความอุดมสมบูรณ์ของปะการังแห่งหนึ่งของอ่าวไทย รวมถึงฉลามวาฬที่สามารถพบเห็นได้

หาดวาสุกรี

อำเภอไม้แก่น

หาดบางสาย หมู่ที่ ๖ บ้านละเวง มีบึงขนาดใหญ่ ตรงข้ามชายหาด ให้บรรยากาศแตกต่างจากหาดทรายอื่น ชายหาดยาวประมาณ ๕ กิโลเมตร บรรยากาศสวยงามและเงียบสงบ เหมาะสำหรับชมพระอาทิตย์ขึ้นในยามเช้า

หาดป่าไหม้ หมู่ที่ ๓ ตำบลไทรทอง เป็นหาดทราย ต่อจากหาดบางสาย บรรยากาศเงียบสงบ มีที่พักให้บริการ นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปได้ตลอดทั้งปี

อำเภอเกาะพ้อ

ชุมชนท่องเที่ยวกะพ้อ ชุมชนเล็กๆ ท่ามกลางหุบเขา บุโตซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของทิวเขาสันกาลาศรี ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลาและนราธิวาส อีกทั้งเป็นพื้นที่แบ่งเขตชายแดนระหว่างไทยและมาเลเซีย มีความสมบูรณ์และหลากหลายทางชีวภาพ เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของนกเงือกโดยเฉพาะในช่วงฤดูผสมพันธุ์ถึงมิถุนายน เป็นช่วงที่นกเงือกเข้าโพรงเพื่อกักไข่ สามารถพบเห็นได้ตามธรรมชาติ เดิมพื้นที่ของชุมชนเป็นสวนทุเรียนพื้นบ้านและได้พัฒนาเป็นชุมชนท่องเที่ยว เพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้ชุมชน กิจกรรมของชุมชนคือ ขับพอมูล่าหรือรถไม้ การพิชิตเขาบูโด ระยะทาง ๑.๕ กิโลเมตร สามารถชมทะเลหมอกในยามเช้า มีโฮมสเตย์ จุดกางเต็นท์ให้บริการ สอบถามข้อมูล โทร. ๐๘ ๕๕๗๕ ๒๑๗๐

อำเภอยะรัง

เมืองโบราณยะรัง เป็นชุมชนที่มีความเจริญและมีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดีแห่งหนึ่งในภาคใต้ของประเทศไทย จากหลักฐานการขุดค้นพบว่ามีซากโบราณสถานและโบราณวัตถุสมัยศรีวิชัยและทวารวดี ลักษณะของเมืองโบราณยะรัง สันนิษฐานว่ามีผังเมืองเป็นรูปวงรีขนาดใหญ่

ในพื้นที่ ๔ ตารางกิโลเมตร เป็นเมืองที่มีการสร้างทับซ้อนกันถึง ๓ เมือง ขยายตัวเชื่อมต่อกัน ประกอบไปด้วย

- **เมืองโบราณบ้านวัด** มีศูนย์กลางเป็นลานจัตุรัสกลางเมือง ล้อมรอบด้วยคูน้ำและมีซากเนินดินโบราณสถานกระจายอยู่โดยรอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางทิศตะวันตกและทางทิศเหนือในบริเวณพื้นที่บ้านจาละ

- **เมืองโบราณบ้านจาละ** มีศูนย์กลางอยู่ที่สระน้ำ โอบล้อมด้วยคูเมืองรูปสี่เหลี่ยมถัดจากกลุ่มโบราณสถานบ้านวัดขึ้นไปทางทิศเหนือ ๑ กิโลเมตร

- **เมืองโบราณบ้านปราแ** เป็นเมืองคูน้ำ คันดินขนาดเล็กที่มีผังเมืองเป็นรูปสี่เหลี่ยมด้านไม่เท่า มีป้อมดินทั้ง ๔ มุมเมือง และมีคลองส่งน้ำต่อเชื่อมกับคูเมืองโบราณบ้านจาละ สี่มุมเมืองด้านทิศเหนือทั้ง ๒ ด้าน

การเดินทาง จากอำเภอเมืองปัตตานี ใช้ทางหลวงหมายเลข ๔๑๐ (สายปัตตานี-ยะลา) ระยะทาง ๑๕ กิโลเมตร จะมีทางแยกซ้ายเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข ๔๐๖๑ (สายยะรัง-มายอ) ประมาณ ๑ กิโลเมตร จะมีซอยให้เลี้ยวซ้ายไปอีก ๔๐๐ เมตร เข้าสู่เขตเมืองโบราณ

อำเภอโคกโพธิ์

พลับพลาที่ประทับของรัชกาลที่ ๗ ห่างจากตัวเมือง ๒๖ กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข ๔๒ ตั้งอยู่ในบริเวณที่ว่าการอำเภอโคกโพธิ์ เป็นศาลาทรงไทยที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ประทับเมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ เสด็จทอดพระเนตรสุริยุปราคา เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๒

วัดราชบูรณะ (วัดช้างให้)

วัดราชบูรณะ (วัดช้างให้) บ้านป่าไร่ ตำบลทุ่งปลา ริมทางรถไฟสายหาดใหญ่-สุโขทัย-ลกบริเวณสถานีรถไฟวัดช้างให้ ห่างจากอำเภอเมืองปัตตานีประมาณ ๓๑ กิโลเมตร เป็นวัดเก่าแก่ที่สร้างขึ้นมากกว่า ๓๐๐ ปี ภายในวิหารมีรูปปั้นเหมือนหลวงปู่ทวดท่าองค์จริงประดิษฐานอยู่ ท่านผู้ที่มีความสามารถในการศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมและท่านมีเมตตาธรรมเป็นอย่างสูง เล่ากันว่า ครั้งที่ท่านเดินทางไปกรุงศรีอยุธยาด้วยเรือสำเภา ระหว่างทางเกิดพายุ จนกระทั่งอาหารและน้ำดื่มตกลงทะเล ลูกเรือรู้สึกกระหายน้ำมาก หลวงปู่ทวดจึงได้แสดงเมตตาหย่อนเท้าลงไปในทะเล ปรากฏว่าน้ำในบริเวณนั้นได้กลายเป็นน้ำจืดและดื่มกินได้ ตั้งแต่นั้นมาชื่อของท่านก็เป็นที่รู้จักทั่วไป ต่อมาหลวงปู่ทวดได้มรณภาพที่ประเทศมาเลเซีย แล้วได้นำศพกลับมาที่วัดช้างให้ และมีการจัดงานสงฆ์อัฐิหลวงปู่ทวด

เป็นประจำทุกปี ในวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๕ ถัดจากพระวิหาร เป็นที่ตั้งของพระบรมธาตุเจดีย์ ภายในประดิษฐานรูปเหมือนอดีตเจ้าอาวาสของวัดช้างให้ นอกจากนี้ยังมีสถาปัตยกรรมของสลูบ มณฑป อุโบสถ และหอรบซ่งทิ้งดงมเป็นอย่างยิ่ง เปิดทุกวัน เวลา ๐๘.๐๐-๑๗.๐๐ น.

การเดินทาง ใช้ทางหลวงหมายเลข ๔๒ (สายปัตตานี-โคกโพธิ์) ผ่านสามแยกนาเกตุ ตรงไปตามทางหลวงหมายเลข ๔๐๙ (สายปัตตานี-ยะลา) ผ่านชุมชนเทศบาลนาประดู่และศูนย์ฝึกอาชีพ (วัดช้างให้) ไปจนถึงทางแยก เพื่อเข้าสู่วัดช้างให้อีก ๗๐๐ เมตร

วัดรัษฎาวาสีการาม (วัดห้วยเงาะ) เป็นวัดเก่าแก่สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๒๐๐ มีพระครูอนุศาสน์กิจจาทร (พ่อท่านเชียวกิตติคุณ) เป็นเกจิอาจารย์ที่ประชาชน

ล้อมไสศรีธา ภายในวัดมีวิหารประดิษฐานรูปเหมือนหลวงพ่อบ๊อง อดีตเจ้าอาวาสซึ่งเป็นที่เคารพและศรัทธาของประชาชน

วัดทรายขาว สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๓๐๐ ภายในวัดมีเจดีย์พระครูธรรมกิจโกศล (พ่อบ้านทอง ธรรมภูโต) อดีตเจ้าอาวาส ซึ่งเป็นพระเถระที่มีจริยวัตรงดงาม เปี่ยมด้วยพรหมวิหารธรรม มากด้วยบารมี สมณะและเรียบบ้าง

วัดนาประตู เดิมวัดนี้ชื่อวัดกัทลิวัน เป็นที่ศึกษาพระปริยัติธรรม โดยเปิดสอนตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๑ เป็นที่ประดิษฐานรูปเหมือนหลวงปู่ทวด และหลวงพ่อบ้าน (อดีตเจ้าอาวาสรูปที่ ๒) เจ้าอาวาสองค์ปัจจุบัน คือ พระโสภณ ธรรมคุณ (หลวงพ่อบ๊อง)

วัดศรีมหาโพธิ์ สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๓๔๕ โดยหลวงพ่อบ๊องทวดบุญฤทธิ์ ท่านเดินธุดงค์มาจากจังหวัดนครศรีธรรมราช ภายในวัดมีรูปเหมือนหลวงพ่อบ๊องทวดบุญฤทธิ์ หลวงปู่ทวดวัดข้างใต้ ในลักษณะทำเหยียบน้ำทะเล และรูปเหมือนพระครูวิรัชโคภิน (แดง สุนทรโร) อดีตเจ้าอาวาส ซึ่งเป็นที่เคารพและศรัทธาของประชาชน ท่านได้มรณภาพแล้ว แต่ร่างกายยังอยู่ในสภาพเดิม

อุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว ตั้งอยู่ที่ตำบลทรายขาว มีพื้นที่ครอบคลุมป่าสงวนแห่งชาติอำเภอกงไกรโศ จังหวัดปัตตานี อำเภอเมือง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา และป่าสงวนแห่งชาติป่าเทือกเขาสันกาลาศรี อำเภอบ้านย้อย จังหวัดสงขลา ประกอบด้วยจุดเด่นตามธรรมชาติและ

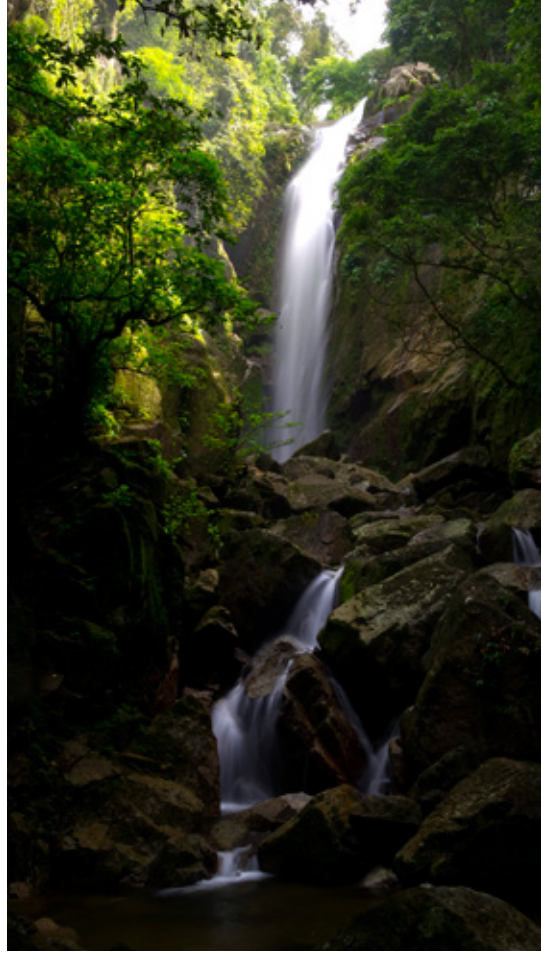
อุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว

น้ำตกที่สวยงาม สภาพป่าอุดมสมบูรณ์ ร่มรื่นไปด้วยพันธุ์ไม้และสัตว์ป่านานาชนิดที่ควรแก่การศึกษาหาความรู้เป็นอย่างยิ่ง ครอบคลุมเนื้อที่ประมาณ ๖๙.๕๗ ตารางกิโลเมตร หรือ ๔๓,๔๘๒ ไร่ ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นเทือกเขาสลับซับซ้อน มียอดเขาสันกาลาศีรี (ยอดเขานางจันทร์) เป็นยอดเขาที่สูงที่สุด มีความสูงประมาณ ๑,๐๐๐ เมตรจากระดับน้ำทะเล เป็นต้นกำเนิดของห้วยทรายขาว ห้วยโง้งโง้ง ห้วยบอน ห้วยแกดแดะ ห้วยลำห้วย ห้วยคลองเรือ ห้วยต้นตะเคียน ห้วยลำซิง ห้วยลำพระยา ฯลฯ ซึ่งลำห้วยลำธารเหล่านี้จะไหลมารวมกันเป็นแม่น้ำเทพา

อัตราค่าบริการเข้าอุทยานฯ คนไทย ผู้ใหญ่ ๒๐ บาท เด็ก ๑๐ บาท ชาวต่างชาติ ผู้ใหญ่ ๑๐๐ บาท เด็ก ๕๐ บาท อุทยานฯ มีบ้านพักรวมถึงจุดกางเต็นท์ บริการนักท่องเที่ยว สอบถามข้อมูล อุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว โทร. ๐ ๗๓๔๒ ๐๒๙๕ www.dnp.go.th

การเดินทาง จากอำเภอเมืองปัตตานี ใช้ทางหลวงหมายเลข ๔๐๙ (สายปัตตานี-ยะลา) ประมาณ ๒๘ กิโลเมตร ถึงสามแยกตำบลนาประดู่ อำเภอโคกโพธิ์ จากนั้นใช้ทางสายนาประดู่-ทรายขาว อีกประมาณ ๗ กิโลเมตร ก็จะถึงน้ำตกทรายขาว

สถานที่ท่องเที่ยวภายในอุทยานฯ ได้แก่
ผาพญางู เป็นก้อนหินขนาดใหญ่ ซึ่งมีร่องรอยและรูปร่างคล้ายคลึงกับหัวงูขนาดยักษ์ที่งอกขึ้น แผ่นผาเรียบตั้งชันออกมาอย่างโดดเด่น อยู่ระหว่างทางขึ้นจุดชมวิวยูเออาร์รังเกียบ ชาวบ้านแถวนั้นมีความเชื่อกันว่านี่คือ พญางูที่จะคอยปกป้องคุ้มครองบรรดาชาวบ้านและนักท่องเที่ยวให้แคล้วคลาดจากภัยอันตรายทั้งปวง

น้ำตกทรายขาว

น้ำตกทรายขาว หมู่ที่ ๕ ตำบลทรายขาว เป็นที่ตั้งที่ทำการอุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว น้ำตกมีทั้งหมด ๑๐ ชั้น เป็นน้ำตกที่ตกจากหน้าผาสูง ๔๐ เมตร จากยอดเขานางจันทร์แล้วไหลลงไปตามลำธารลดหลั่นเป็นชั้นๆ เกิดเป็นแอ่งน้ำขนาดใหญ่

น้ำตกโง้งโง้ง หมู่ที่ ๘ ตำบลปากถ่อ เป็นที่ตั้งที่ทำการหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว ที่ ทข. 1 เป็นน้ำตกที่เกิดจากยอดเขานางจันทร์ ไหลลดหลั่นลงมาเป็นชั้นบันได จำนวน ๗ ชั้น ชั้นล่างสุดมีแอ่งน้ำขนาดใหญ่ มองขึ้นไปยังผาน้ำตกชั้นบน

จะเห็นสายน้ำตกคดเคี้ยวตามหน้าผาและโขดหิน
พื้นที่บริเวณน้ำตกर्मรินด้วยพันธุ์ไม้พันธุ์นานาชนิด

น้ำตกอรุณวาริน หมู่ที่ ๔ ตำบลทุ่งพลา น้ำตกอรุณ
วารินเป็นน้ำตกในเทือกเขานางจันทร์ ลักษณะน้ำตก
แบ่งออกเป็นชั้นๆ รวม ๗ ชั้น ชั้นบนสุดเป็นผาหิน
สูง ๒๐ เมตร ไหลลงมาตามโขดหินสู่แอ่งน้ำด้านล่าง
แต่ละชั้นห่างกัน ๓๐๐-๕๐๐ เมตร โดยแต่ละชั้น
จะมีลำธารและแอ่งน้ำอยู่ด้านหน้าน้ำตก

ชุมชนท่องเที่ยวบ้านทรายขาว ตำบลทรายขาว
เป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งในการส่งเสริมการ
ท่องเที่ยว และเป็นชุมชนที่มีความโดดเด่นด้านการ
บริหารจัดการเชิงคุณภาพ ซึ่งได้รับรางวัลชุมชนดี
เด่นด้านการท่องเที่ยว (Tourism Award ๒๐๐๗)
มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ได้แก่ กิจกรรม
เดินป่าพิชิตยอดเขาสันกาลาศีรี กิจกรรมนำชมสวน
ผลไม้ ชมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิถีชีวิตที่เรียบง่าย
ของชาวบ้านทรายขาว นอกจากนี้ ยังมีกลุ่มสินค้า
โอท็อปที่มีชื่อเสียง ได้แก่ ผ้าทอลายจวนตานี
ผลิตภัณฑ์แปรรูป ส้มแขก กล้วยเส้น เป็นต้น

อำเภอหนองจิก

หาดรีชดาภิเชก บ้านสายหมอ ตำบลสายหมอ
ห่างจากตัวจังหวัดปัตตานี ๑๕ กิโลเมตรหรือ
ห่างจากที่ว่าการอำเภอหนองจิก ๒ กิโลเมตร มีทาง
แยกเข้าระยะทาง ๔ กิโลเมตร ชายหาดर्मรินด้วย
ทิวสนเหมาะสำหรับนั่งพักผ่อน

วัดมุจลินทวาปีวิหาร อยู่ริมทางหลวงหมายเลข
๔๒ (สายปัตตานี-โคกโพธิ์) เป็นวัดเก่าแก่สร้าง
เมื่อพระยาวิเชียรภักดีศรีสงคราม ย้ายที่ว่าการ
อำเภอหนองจิกจากที่เก่า มาอยู่ที่ตำบลตุง เมื่อปี

วัดมุจลินทร์

พ.ศ. ๒๓๘๘ เดิมมีชื่อว่า วัดตุง ต่อมาพระบาท
สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕)
เสด็จประพาสเมืองหนองจิก และมีพระราชศรัทธา
บริจาคเงินเพื่อก่อสร้างพระอุโบสถ และพระราชทาน
นามใหม่ว่า “วัดมุจลินทวาปีวิหาร” ปัจจุบันเป็น
อารามหลวงและมีการบูรณะพระอุโบสถให้อยู่ใน
สภาพที่มั่นคงสวยงาม จุดเด่นของวัด คือ วิหาร
ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานรูปเหมือนของอดีตเจ้าอาวาส
๓ องค์ โดยเฉพาะพระราชพุทธรังษีหรือหลวงพ่
อดำ เจ้าอาวาสองค์ที่ ๕ ซึ่งประชาชนที่เคยได้อินคุณ
ความดีของหลวงพ่อ ต่างเลื่อมใสศรัทธาและเดินทาง
มาสักการะบูชาอยู่เสมอ

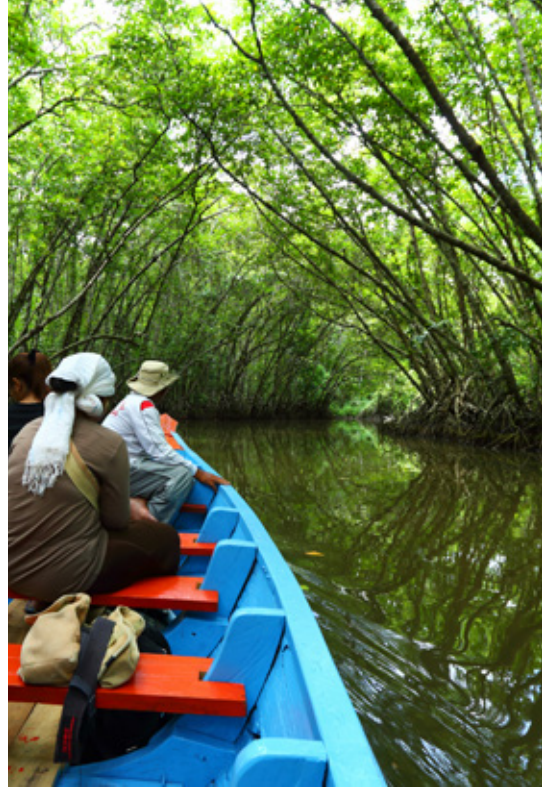
กิจกรรมท่องเที่ยว

ล่องเรือชมอุโมงค์ป่าโกงกางบางปู บริเวณป่าชายเลน ยะหริ่ง อำเภอยะหริ่ง เป็นการล่องเรือชมป่าชายเลนและป่าโกงกางที่ทอดตัวเข้าหากันคล้ายอุโมงค์โกงกางที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ จากนั้นล่องเรือไปยังปากอ่าวปัตตานีเพื่อชมทัศนียภาพ ใช้เวลาประมาณ ๒ ชั่วโมง สามารถเดินทางได้ตลอดทั้งปี ค่าเรือจำนวน ๑-๕ คน เหนมาลำ ลำละ ๕๙๐ บาท และ ๖ คนขึ้นไป ราคาคนละ ๙๙ บาท สอบถามข้อมูล โทร. ๐๘ ๖๔๙๑ ๒๕๕๖

เทศกาลงานประเพณี

มหรสพท่องเที่ยวปัตตานีอาเซียน “กตัญญูคู่ฟ้ามหาสมโภชเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวปัตตานี เป็นงานประเพณีที่จัดขึ้นทุกปี ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือนสามตามจันทรคติของจีน คือหลังวันตรุษจีน ๑๕ วันของทุกปี (หรือตรงกับวันเพ็ญ เดือน ๓ ตามจันทรคติของไทย) มีการสมโภชแห่งรูปสลักไม้มะม่วงหิมพานต์ของเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวและองค์พระอื่นๆ โดยอัญเชิญออกจากศาลเจ้าเล่งจูเกียงมาประทับบนเกี้ยวมหามงคลแห่รอบเมืองปัตตานี ตามด้วยขบวนแห่พิธีหามเกี้ยวลุยน้ำและพิธีลุยไฟ นอกจากนี้ภายในงานยังมีการแข่งขันเชิดสิงโต การแสดงจ๊ว มโนราห์ และกิจกรรมอื่นๆ เช่น การออกร้าน จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน กิจกรรมตลาดเงินหัวตลาด การแข่งขันเชิดสิงโตบนดอกเหมยนานาชาติ ฯลฯ โดยมีชาวปัตตานีและชาวจังหวัดใกล้เคียงมาร่วมพิธีเป็นจำนวนมาก

งานแข่งขันกีฬาตกปลา สายบุรี จัดขึ้นบริเวณหาดวาสุกรี ตำบลตะลุบัน อำเภอสายบุรี จัดขึ้นเพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในชุมชน และส่งเสริมการท่องเที่ยวของชาวหาดวาสุกรี เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์ที่มีชายฝั่งทะเลยาว อุดมสมบูรณ์ไปด้วย

อุโมงค์ป่าโกงกางบางปู

ปลานานาชนิด โดยมีผู้เข้าแข่งขันจากชาวบ้านในพื้นที่และจากจังหวัดใกล้เคียงเข้าร่วม ภายในงานมีการแข่งขันตกปลากลางทะเลลึกและตกปลาชายฝั่ง บริเวณเขื่อนกันคลื่นชายหาด โดยมีกติกาเป็นสถิติ น้ำหนักปลาเกมส์ เช่น ปลาสกุลกระโทงแทง ปลาคลองเหลือง ปลาอินทรี ปลาโถมงาม ปลาช่อนทะเล ปลาเกพง ปลาโอ ปลาเหลืองโพรง ฯลฯ

ประเพณีพิธีสงฆ์น้ำหลวงพ่อดุจดเหียบน้ำทะเลเจ็ด

ถณ วัดช้างไห้ โดยพิธีสงฆ์น้ำหลวงพ่อดุจดเหียบน้ำทะเลเจ็ดและอาจารย์ทิม ธรรมโร เป็นประเพณีเก่าแก่ที่จัดติดต่อกันมายาวนาน นับตั้งแต่เมื่อครั้งพระครูวิสัยโสภณ (ทิม ธรรมโร) อดีตเจ้าอาวาสได้ริเริ่มขึ้น กำหนดในวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๕ ของทุกๆ ปี นอกจากจะมีพิธีสงฆ์น้ำหลวงพ่อดุจดเหียบน้ำทะเลเจ็ดและรูปเหมือนบูรพาจารย์ พิธีมอบ

ทุนการศึกษาแก่พระภิกษุ สามเณร ตลอดจนการ
สร้างน้ำพระเถระผู้ใหญ่ เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่
พุทธศาสนิกชน และลูกหลานทุกคน รวมทั้งการรดน้ำ
ขอพรผู้สูงอายุเพื่อให้ลูกหลานได้แสดงความกตัญญู
กตเวทิตะและความรักต่อผู้สูงอายุอีกด้วย

งานมหกรรมศิลปวัฒนธรรม จัดขึ้นภายใน
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
ทั้งนี้เพื่อสื่อให้เห็นถึงการอยู่ร่วมกันได้ท่ามกลาง
ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ตลอดจนสื่อให้เห็น
ถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมที่ควรค่าแก่การ อนุรักษ์
ส่งเสริม และถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น เพื่อไม่ให้สูญหายไป
มีการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การแสดงนาฏศิลป์
นิทรรศการทางวิชาการ จำหน่ายผลิตภัณฑ์ และการ
สาธิตหัตถกรรมพื้นบ้านเพื่อส่งเสริมภูมิปัญญาไทย

ประเพณีชักพระ จัดขึ้นในวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑
ณ สนามหน้าอำเภอโคกโพธิ์ เพื่ออนุรักษ์สืบสาน
ประเพณีเก่าแก่ที่สืบทอดมายาวนานของอำเภอ
โคกโพธิ์ และเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ภายในงาน
มีการประกวดเรือพระ ๔ ประเภท ได้แก่ ประเภท
ยอดใหญ่ ยอดเล็ก เรือโพนและประเภทความคิด
นอกจากนี้ยังมีการแสดง การแข่งขันตีกลองเรือพระ
การแสดงประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นของแต่ละชุมชน

สินค้าพื้นเมือง

กรีซ เป็นอาวุธประจำตัวคล้ายมีดสั้น ในอดีตเป็น
เครื่องแสดงถึงฐานะทางสังคม ยศฐานันดาศักดิ์
ของชายในแถบมลายู ลักษณะของกรีซมีหลายแบบ
ใบมีดทำจากแร่เหล็ก มีทั้งแบบคดและไม่คด ปลาย
แหลมคม ขนาดสั้นยาวแตกต่างกันไป ด้านหัวเป็นรูป
นกฟังกะ ปัจจุบันมีลวดลายที่หลากหลายและเป็นที่
นิยมของนักสะสมของเก่า

ผ้าจวนตานี หรือ ผ้าล่องจวน หรือ ผ้าลิมา เป็นผ้าทอลายโบราณที่มีเอกลักษณ์ จากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่สะท้อนตัวตนของชาวปักษ์ใต้ได้อย่างชัดเจน มีการทอด้วยเส้นไหมและใยฝ้ายและยกด้วยเส้นเงินหรือเส้นทอง นิยมใช้สีที่ตัดกัน บริเวณเชิงผ้าผ้าส่วนใหญ่จะมีสีแดง ไม่มีลวดลาย ส่วนตัวผ้าจะมีลวดลายประมาณ ๕-๖ ลาย มีการกั้นกลางระหว่างลาย เรียกว่า จวน หมายถึง การเจอกัน ลายบนผ้าจะมีตั้งแต่ ลายโคม ลายตาราง ลายดาว เป็นต้น จึงเป็นดังตราประทับที่บ่งบอกว่าเป็นผ้าที่ผลิตจากเมืองปัตตานีเท่านั้นและกลายเป็นที่มาของการเรียกขานกันติดปากว่า “ผ้าทอลายจวนตานี”

ว้าวเบอร์อามัส หรือ **ว้าวทองแห่งมลายู** คำว่า อามัส แปลว่า “ทอง” เป็นว้าวจากภูมิปัญญาพื้นบ้าน ในอดีตเจ้าเมืองจะเป็นผู้ขึ้นว้าวเพื่อพยากรณ์อากาศ สำหรับการทำการเกษตร โดยมีฝีมือ

ว้าวเบอร์อามัส

ผ้าจวนตานี

ช่างหลวงจากสายบุรีเป็นผู้ประกอบขึ้นโครงว้าว ปัจจุบันมีเพียงครอบครัววานี เป็นผู้สืบทอดภูมิปัญญาเหลืออยู่เพียงครอบครัวเดียว เนื่องจากต้องใช้ผู้มีทักษะความชำนาญกว่าว้าวชนิดอื่น ใช้ไม้ไผ่ประมาณ ๒๗ ซี่ในการขึ้นโครง ลวดลายของว้าวเป็นลายใบไม้ ลายธรรมชาติที่แฝงไปด้วยปรัชญาแนวคิดในการดำเนินชีวิต

ลูกหยีกววน เป็นสินค้าขึ้นชื่อของอำเภอยะรัง เนื่องจากอำเภอยะรังเป็นอำเภอที่มีต้นหยีมาก นิยมทำเป็นลูกหยีกววนชนิดไม่มีเมล็ด รสชาติกลมกล่อม แปรรูปเป็นลูกหยีฉาบน้ำตาล ลูกหยีกววน ลูกหยีแก้ว ลูกหยีคลุกน้ำตาลหวาน

กือโป๊ะ หรือ ข้าวเกรียบปลา เป็นอาหารว่างที่ขึ้นชื่อในแถบจังหวัดชายแดนใต้ ทำจากเนื้อปลาทุสมแช่แข็งให้เข้ากัน นำไปต้มในน้ำเดือดจะได้เป็นข้าวเกรียบปลาสด จากนั้นนำไปทอด ทานพร้อมน้ำจิ้ม มีกลิ่นหอม กรอบ อร่อย

น้ำบูดู อาหารพื้นเมืองภาคใต้ จากภูมิปัญญาชาวบ้านในการถนอมอาหาร สามารถเก็บไว้ได้นาน โดยการนำปลากะตักหรือปลาไส้ตัน มาใช้เป็นวัตถุดิบสำคัญหมักกับเกลือ ทิ้งไว้ประมาณ ๖ เดือน เป็นผลิตภัณฑ์ที่ขึ้นชื่อของอำเภอสายบุรี นิยมนำมาเป็นส่วนประกอบสำคัญในการทำอาหารได้หลายเมนู เช่น ข้าวยา บูดูทรงเครื่อง เป็นต้น

ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก อำเภอเมืองปัตตานี

กะทันหะ ถนนมะกรูด โทร. ๐๘ ๖๙๖๕ ๙๓๙๙ (บูดูสายบุรี, กือโป๊ะ, อาหารแห้ง)

บุหงาตานี ๕๕/๑๑ ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลสะบารัง อำเภอเมืองปัตตานี โทร. ๐ ๗๓๓๒ ๓๒๐๒, ๐๘ ๖๙๕๕ ๐๙๔๘ (อาหารแห้ง, อาหารสำเร็จรูป)

ปาเต๊ะ ปตานี ศูนย์รวมผ้าปาเต๊ะ เจริญประเทศ เทศบาลเมืองปัตตานี โทร. ๐๘ ๑๗๓๖ ๖๗๙๘

ต้นหยง ปตานี ๑๗/๓๕ ซอย ๑ ถนนสามัคคี ตำบลสะบารัง โทร. ๐๙ ๐๙๗๘ ๙๓๖๔ (ผ้าปาเต๊ะ, เสื้อผ้า)

อาซัน ของฝาก ถนนยะรัง (ตรงข้ามตลาดสดเทศบาลเมือง) ตำบลละงะบังตึก โทร. ๐ ๗๓๓๑ ๑๕๙๘

อำเภอสายบุรี

บูดูเอง สายบุรี หมู่ที่ ๓ ตำบลปะเสยะวอ โทร. ๐๘ ๕๐๔๐ ๔๑๓๒ (บูดูสายบุรี, กือโป๊ะ)

ข้าวเกรียบปลา

บูดูเอง

ตัวอย่างรายการนำเที่ยว (๔ วัน ๓ คืน)

ท่องเที่ยวเมืองพหุวัฒนธรรม

วันที่ ๑

- ๐๘.๐๐ น. ออกจากที่พักอำเภอเมืองปัตตานี เยี่ยมชม “มัสยิดกลางจังหวัดปัตตานี”
- ๐๙.๐๐ น. เยี่ยมชม “มัสยิดกรือเซะ” และสุสานเจ้าแม่เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว
- ๑๐.๓๐ น. เดินทางไปยังอำเภอยะหริ่ง เยี่ยมชมวังยะหริ่ง
- ๑๔.๓๐ น. เดินทางไปยังชุมชนท่องเที่ยวบางปู ล่องเรือชมอูโมงค์ป่าโกงกาง
- ๑๖.๓๐ น. ชมบรรยากาศยามเย็นบริเวณหาดตะโละกาโปร้และแหลมตาชี
- ๑๘.๐๐ น. พักค้างคืนอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

วันที่ ๒

- ๐๙.๐๐ น. เดินทางไปยังอำเภอโคกโพธิ์
- ๐๙.๓๐ น. สักการะและขอพรจากหลวงปู่ทวด ณ. วัดช้างให้
- ๑๑.๐๐ น. ชมบรรยากาศอำเภอโคกโพธิ์ที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว
- ๑๓.๐๐ น. เดินทางกลับเข้าเมืองปัตตานี แวะชมชุมชนเมืองเก่าปัตตานี “กือดาจินอ”
- ๑๕.๐๐ น. ชมบรรยากาศยามเย็นบริเวณสกายวอร์คปัตตานี

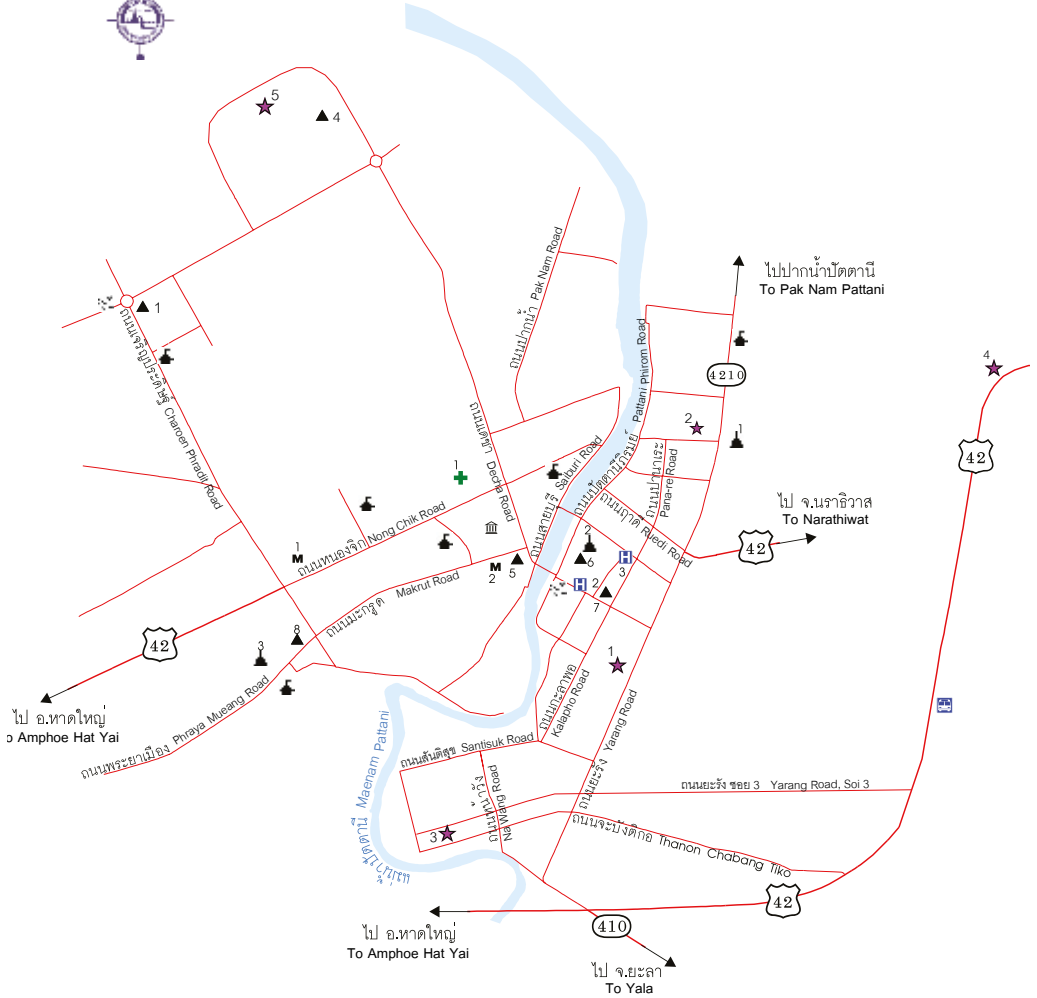

แผนที่ตัวเมืองปัตตานี

PATTANI CITY MAP

สัญลักษณ์ Legend

- ศาลากลางจังหวัด City Hall
- ไปรษณีย์ Post Office
- โรงเรียน School
- สถานีขนส่ง Bus Terminal
- ทางหลวง Highway
- แม่น้ำ, แอ่งน้ำ River, Stream

Scale 1 : 30,000

0,5 0 0,5 1 Kilometres

🏯 วัด Temple (Wat)

1. วัดนิกรชนาราม Wat Nikonchanaram
2. วัดตานีนรสโมสร Wat Taninorasamoson
3. วัดนพวงศาราม Wat Nopwongsaram

+ โรงพยาบาล Hospital

1. โรงพยาบาลปัตตานี Pattani Hospital

M ตลาด Market

1. ตลาดหมอวิทย์ Mo Wit Market
2. ตลาดมะกรูด Makrut Market

▲ สถานที่สำคัญ Places

1. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
Songkhla Nakarin University Pattani Campus
2. ศาลจังหวัดปัตตานี Pattani Law Court
3. สำนักงานเทศบาลเมืองปัตตานี
Pattani Municipal Office
4. สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองปัตตานี
Amphoe Mueang Pattani Police Station
5. ศูนย์กีฬาในร่มจังหวัดปัตตานี Pattani Indoor Stadium
6. วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี Pattani Technical College

★ แหล่งท่องเที่ยว Tourist Attraction

1. มัสยิดกลางปัตตานี Pattani Central Mosque
2. ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว Chao Mae Lim Ko Niao Shrine
3. มัสยิดรายอฟาฏอนี Raya Mosque
4. มัสยิดกรือเซะ Krue Se Mosque
5. สกาย วอล์ค ปัตตานี Pattani Sky Walk

★ แหล่งท่องเที่ยว Tourist Attraction

1. มัสยิดกลางปัตตานี Pattani Central Mosque
2. มัสยิดกรือเซะ Krue Se Mosque
3. ชุมชนท่องเที่ยวบางปู
Bang Pu Community Base Tourism
4. หาดตะโละกาโปรี Hat Ta Lo Ka Po
5. แหลมตาชี Leam Ta Chi
6. หาดปะนาเระ Hat Panare
7. หาดมะรวด Hat Ma Ruat
8. หาดราชรักษ์ Hat Ratcharak
9. หาดแหมแหม Hat Khae-Khae
10. วังพิพิธภักดี Piphit Phakdi Palace
11. หาดวาสูกรี Hat Wa Sukri
12. หาดบางสาย Hat Bang Sai
13. วัดช้างไห้ Wat Chang Hai
14. น้ำตกทรายขาว Si Khao Waterfall
15. หาดรัชดาภิเษก Hat Ratchadapisek

หมายเลขโทรศัพท์สำคัญ

ศาลากลางจังหวัดปัตตานี

โทร. ๐ ๗๓๓๔ ๙๐๐๒

เทศบาลเมืองปัตตานี

โทร. ๐ ๗๓๓๓ ๕๙๑๘

สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดปัตตานี

โทร. ๐ ๗๓๓๔ ๘๔๓๕

โรงพยาบาลปัตตานี

โทร. ๐ ๗๓๗๑ ๑๐๑๐, ๐ ๗๓๗๑ ๑๐๕๙

สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองปัตตานี

โทร. ๐ ๗๓๓๔ ๘๕๕๕

สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดปัตตานี

โทร. ๐ ๗๓๔๖ ๐๑๑๕

ตำรวจทางหลวง

โทร. ๑๑๙๓

ตำรวจท่องเที่ยว

โทร. ๑๑๕๕

ศูนย์บริการข่าวสารท่องเที่ยว ททท. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานใหญ่

๑๖๐๐ ถนนเพชรบุรี แขวงมักกะสัน
เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทร. ๑๖๓๒, ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๐๐
โทรสาร ๐ ๒๒๕๓ ๗๔๔๐
อีเมล : info@tat.or.th
www.tourismthailand.org
เปิดบริการทุกวัน เวลา ๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น.

ท่าอากาศยานดอนเมือง

อาคารผู้โดยสารระหว่างประเทศ ประตู ๒ ชั้น ๑
เปิดบริการ ๒๔ ชั่วโมง

ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

อาคารผู้โดยสารขาเข้าในประเทศ ประตู ๓ ชั้น ๒
โทร. ๐ ๒๑๓๔ ๐๐๔๐
เปิดบริการ ๒๔ ชั่วโมง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานนราธิวาส

๑๐๒/๓ หมู่ ๒ ถนนนราธิวาส-ตากใบ ตำบลกะลุวอเหนือ
อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ๙๖๐๐๐
โทร. ๐ ๗๓๕๔ ๓๓๔๕-๖
โทรสาร ๐ ๗๓๕๔ ๒๓๔๗
พื้นที่รับผิดชอบ: นราธิวาส ยะลา ปัตตานี
E-mail: tatnara@tat.or.th

มัสยิดกรือเซะ

ข้อมูล : ททท. สำนักงานราชโอรุส
กองข่าวสารทอุงเทียว (โทร. ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๐๐ ต่อ ๒๑๔๐-๖)
ออกแบบและจัดพิมพ์ : กองข่าวสารทอุงเทียว ฝ่ายบริการกรการตลาด
ข้อมุลรายละเอียดที่ระบุในเอกสารนี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้
ลิขสิทธิ์ของกรการทอุงเทียวแห่งประเทศไทย
สิงหาคม ๒๕๖๓
ห้ามจำหน่าย

บริการ ๒๔ ชั่วโมง
อีเมล : info@tat.or.th
www.tourismthailand.org